

OKULUMU

SEVİYORUM

AREL KOLEJİ

AYLIK ANASINIFI DERGİSİ

SAYI: 97 2014

İÇİNDEKİLER

UTANGAÇLIK MI? SOSYAL FOBİ Mİ?	2
ÇOCUKLARDA TİK	5
ÇOCUKLAR ANNE-BABA ARASINDAKİ ÇATIŞMAYI NASIL ALGILAR?	8
BIRAKIN KENDİSİ YAPSIN	10
ÇOCUĞUNUZ BAŞKALARINA KARŞI SAYGI GÖSTERMEYİ NASIL ÖĞRENİR?	13
ÇOCUK GELİŞİMİNDE OYUNCAĞIN ÖNEMİ VE OYUNCAK SEÇİMİ	15

AREL Koleji

Merkez Mahallesi, Selahattin Pınar Sokak, No:3, 34197 Yenibosna - Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 550 49 30 (pbx) - 630 35 05 (4 hat) Faks: (0212) 550 77 82

e-posta: arel@arel.k12.tr

Okulumu Seviyorum Dergisi - 2014

Yayın Kurulu: Rehberlik Servisi

UTANGAÇLIK MI? SOSYAL FOBİ Mİ?

Çocuklar özellikle yeni tanıştıkları insanlara karşı mesafeli ya da tepkili olabilmektedirler. Anne ve babalar tarafından sorun olarak görülen bu durum, aslında oldukça normaldir. Çocuk için güvenli ve tanıdık bir ortam olmadıkça ondan sosyalleşmesini ve rahat olmasını beklemek yanlış olacaktır. Ancak bazen çocuklarda aşırı tepki ya da yabancı davranma tutumu sıklıkla belirgin biçimde gözlenmeye başladığında üzerinde durulması gereken birtakım şeyler olduğunu da düşünmek gerekmektedir. Bu tutum çocuğun iletişim engelleri ile büyümesine ve çevresiyle olumsuz ilişkiler geliştirmesine neden olacaktır.

Çocukların sergilediği utangaçlık ya da çekingenlik davranış biçimlerinin normal sınırları nelerdir ya da hangi noktalarda durum ciddi bir boyut kazanır sorularına yanıt vermek için birkaç madde üzerinde durmak gerekir.

Neden?

“Utangaçlık” bulunulan ortamda kısıtlanmış ve tedirgin hissetme duygusu olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda sosyal ortamlardan kaçınma ve sosyal ilişkilerde başarısızlık olarak da tanımlanabilmektedir. Son yıllarda özellikle utangaçlık tanımı içerisine az konuşan, sosyal yetenekleri olmayan ya da en uç tanım olarak sosyal fobik olarak karşımıza çıkabilmektedir. Sosyal fobi ile çekingenlik-utangaçlık arasındaki farkı ayırt etmek gerekmektedir. Sosyal fobide çocuk küçük düşeceği ve alay edileceği korkusu ile iletişim kurmaktan kaçmaktadır. Aynı zamanda utangaçlık ve içe dönüklükte sıkça birbirine karıştırılan davranış biçimleridir. İçe dönük bir çocuk parkta oynamak yerine evde oyuncakları ile oynamayı tercih eder. Utangaç çocuk ise parkta oynamak ister fakat utandığı için evde oynar.

Çekingenlik-utangaçlık davranışı biyolojik ve çevresel etkenleri beraber barındırır. Ancak en önemli etkenin anne-baba tutumu olduğunu unutmamak gerekir. Çocukların davranış geliştirmelerinde ya da öğrenmelerinde en önemli model anne ve babalarıdır.

Utangaçlık, çocukluk döneminde sıklıkla karşılaşılabilen normal bir durumdur. Ancak aşırı derecede çekinme duygusu dikkate alınıp mutlaka bir uzman yardımı alınmalıdır. Çoğu durumda çocuk büyüdükçe ve sosyalleştikçe bu duygusunu minimuma indirir ya da tamamen atar. Bazı çocuklar büyüdüklerinde de aynı şekilde çekingen olabilirler. Yani büyüyünce utangaçlığı gider diye kesin bir yargıda bulunmak doğru olmayacaktır.

Utangaç çocukların genel özelliklerine bakmak gerekirse; bu çocuklar yeni bir ortama girdiklerinde ya da yabancı kişilerle karşılaştıklarında iletişim kurmak istemezler, isimleri sorulduğunda bile geri çekilip yakınlarının arkasına saklanmayı tercih ederler. Sanki güvenli bir alan arayışındadırlar hep. Bu yapıdaki çocuklar için bazı aileler “Benim çocuğum çok uysal, asla yaramazlık yapmaz.” ifadesini kullanırken bazı aileler ise “Bu çocuk kime çekti bilmiyorum.”, “İnatçı.”, “Yabani” gibi yakıştırmalarda bulunurlar.

Her çocuğun her ortamda aynı tepkiyi göstermesini beklememek gerekir. Öncelikle her çocuk birbirinden farklıdır. Bu farklılıklar doğal karşılanmalı ve çocuğun

davranışları değiştirilmeye çalışılmamalıdır. Bazı çocukların girdikleri bir ortama hemen uyum sağlayıp iletişim kurabilmeleri ile bazılarının geri durarak sessiz kalmasına bu doğrudur ya da bu yanlıştır demek çok yanlış bir yaklaşım olacaktır. Aynı zamanda bu durumu çekingenlik duygusu ile genelleştirmek de doğru olmayacaktır. Ailelerin özellikle dikkat etmesi gereken durum okul çağında devam eden çekingenliktir. Girdiği her yeni ortamda tedirgin olan ve çekingen davranan çocuk bizi ilgilendirmelidir.

Okul çağına gelen çocuk bu ana kadar evde sessiz, yabani, inatçı gibi yakıştırmalarla değerlendirilirken okula başladıktan sonra çok farklı sorunlarla karşılaşmaya başlar. Arkadaşları ile ortak bir oyunda yer almama, sınıfta bir varlık gösterememe, ısrarlarla etkinliklere katılma, hiçbir sorumluluğa girmeme ve ödev yapmamama sıklıkla karşılaşılan sorunlardır. Aynı zamanda tedirginlik ve ürkeklik bu çocuklarda çok net bir şekilde gözlenebilmektedir.

Çekingenlik derecesi arttıkça yaşanan problemler de aynı derecede artmaktadır. Örneğin ders esnasında arkadaşlarının arasında kendi sesini duymaktan korkan çocuk öğretmeninden tuvalete gitme izni bile alamayabilmektedir. Çekingenlik sorunu çocukların akademik ve sosyal yaşantılarını oldukça fazla etkilemektedir. Daha ileri yaşlarda bu durumu tırnak yeme, saç koparma, parmak emme ve saldırganlık gibi davranış problemleri takip edebilmektedir.

Utangaç Olma Nedenleri:

Araştırmacılar tarafından çekingenlik – utangaçlık için birçok neden bulunmaktadır. Bunlar;

- Çevresel koşullar
- Yapısal durumlar
- Aile yapısı
- Yetiştiriliş biçimi
- Genetik yatkınlık gibi etkenler olarak sıralanabilir.

Utangaçlığın en önemli nedeni güven eksikliğidir ve anne-baba modelidir. Güven duygusu küçük yaştan itibaren çocuğun güçlü bir kişilik yapısı oluşturması için önemlidir. Güven duygusu sadece kendisine değil ebeveynine ya da bakım verene duyduğu güveni de kapsamaktadır.

Çocuğun kendine duyduğu güven, ne yaparsa yapsın ne koşulda olursa olsun iyi bir çocuk inancının olmasıdır. Ebeveyne duyduğu güven ise ne yaparsa yapsın ne koşulda olursa olsun onların kendisini sevmeye devam edeceği inancını göstermektedir. Eğer çocuk, yaşamının ilk yıllarında bu inançlarını zedeleyecek durumlarla karşılaşmışsa kendisine ve en değer verdiği kişilere olan güvenini kaybedecek, doğal olarak da tüm dünya ona tehlikeli ve güvenilmez bir yer olacaktır. Dışarısının güvenilmez olduğunu düşünen çocuk kendisini de değerli hissetmeyecektir. Bu yüzden hiçbir ortamda bulunmak istemeyecek ve hiçbir iletişimde bulunmayacaktır. Bu durumda da sürekli kendisini suçlayıp yetersizlik duygusu hissedecektir. Aslında bu durumu yaşamasının nedeni kendisi midir yoksa başka nedenlere mi bakmak gerekir?

Böyle hissetmesinin nedeni kesinlikle çocuk değildir, çocuğa rol model olan kişilerdir. Sürekli aşırı derecede korunan, sürekli eleştiren, koşullu sevgi gösteren ebeveynler çocukları utangaç davranıyorlarsa, bir an önce kendilerini ve çocukları ile olan iletişimlerini gözden geçirmelidir.

Kısacası anne-baba tutumlarındaki bazı hatalı davranışlar, çocuklarda utangaç olma duygusunun fazlaca aşırı uçta yaşanmasına neden olabilmektedir.

Hatalı ebeveyn davranışları:

Çocukla alay etmek: “Bakın benim utangaç kızım-oğlum yine odasına kaçtı.”

Çocuğu yargılayıcı davranmak: “Hep böylesin, bak arkadaşına senin gibi mi?”

Çocuğu suçlayıcı konuşmak: “Yine sustun, hep böyle yapıyorsun.”

Aşırı baskı kurmak: “Hadi teyzeye – amcaya merhaba desek.”

Çocuğa kızmak: “Utangaçlığın yüzünden bir yere götürmeyeceğim seni.”

Bu davranışları sergileyen aileler aslında çocuklarının utangaç davranmalarından utanmaktadırlar. Mükemmeliyetçi yapı sergileyen anne ve babalar, çocuklarını yetiştirme tarzlarının çocukları tarafından dışarıya olumsuz gösterildiği fikrindedirler. Bu yanlış ile de çocukta var olan utangaçlık boyutunun aşırı

olmasına ve birtakım davranış sorunlarının oluşmasına neden olmaktadır.

Anne ve Babalar, Çocuklarının Utangaçlıklarını Azaltmalarına Nasıl Yardımcı Olabilirler?

• Güven duygusunun gelişmesi çok önemlidir. Ona zaman ve fırsat tanımalısınız. İlk olarak siz ona koşulsuz olarak güvenin. Sonrasında o, kendisine güven duymayı öğrenecektir.

• Çocuğunuzu cesaretlendirin. Bunu yaparken asla zorlayıcı olmayın. Önce yaş seviyesine uygun ortamlarda sıklıkla bulundurmaya çalışın. Yetişkinler arasında kendisini daha yalnız ve korumasız hissedecektir.

• Zorlayıcı olmayın. Özellikle yetişkinlerin olduğu ortamda, tüm bakışların ona çevrilmesini sağlamayın. Yapay bir ortam oluşturmak yerine, doğal bir anda paylaşımlarda bulunmaya çalışın.

• Toplulukta onunla kurduğunuz iletişime çok dikkat edin. Eleştirel yaklaşmayın. “Hep böyle”, “Yine mi?”, “Neden böylesin?” gibi yargılayıcı yaklaşımlardan uzak durun. Çekingenliğinin üzerinde durmak yerine o anı akışına bırakın.

• Başka çocuklarla ya da kardeşleri ile hatta kendi çocukluğunuzla asla kıyaslamayın. Onun tek ve biricik olduğunu unutmayın.

• Aile ortamında sizinle yalnızken kendisini ifade etmesine izin verin. Asla sözünü kesmeyin. Onu bir birey olarak dinleyin. Karar alırken ona da danışın. Önemli ve değerli olduğunu hissetmesi dışarıda da kendisini önemli hissetmesini sağlayacaktır. En temel güven duygusu aile ortamında atılmaktadır.

• Sosyal aktivitelere yönlendirmeye çalışın. Ancak bu konuda da çok baskılayıcı olmayın.

• Televizyon, telefon, bilgisayar gibi tek yönlü iletişim araçlarından uzak tutmaya çalışın.

• Beklentileriniz sizin istekleriniz doğrultusunda değil onun yapabilecekleri doğrultuda olmalıdır. Takdir edin ve en önemlisi onu koşulsuz sevin.

ÇOCUKLARDA TİK

Tik, istemli çalışan çizgili beden kaslarında istem dışı ortaya çıkan aralıklı kasılmalardır. En sık yüz ve boyun kaslarında olur. Göz kırpma, dudak kenarlarının çekilmesi, boyun oynatma, boyun bükme, baş sallama, omuz oynatma biçiminde görülür.

Tikler genellikle iç gerilimlerin açık belirtileridir. Çocuğun kaslarını, gözlerini her oynatışı, iç yaşamındaki bir gerilimden kurtulma çabası içinde olduğunun belirtisi olabilir.

Tikler çocuğun bir işe, oyuna, aktiviteye odaklandığı zamanlarda genellikle görülmez. Okul zamanında bu davranışlar bir süre engellenebilse de evde tekrarlanmaya devam eder. Hatta artış gösterebilir.

Modelleme ve taklit davranışlarıyla da ortaya çıkan tikleri, genellikle genetik aktarımla ortaya çıkar. Oluşumunda nörobiyolojik, organik, psikolojik veya çevresel faktörler etkili olmaktadır.

Tiklerin en önemli nedenlerinden biri de taklittir. Bazen küçük yaşlarda çocuklar, ana-baba, öğretmen ve oyun arkadaşlarının bazı hareketlerini taklit ederken onların bazı davranış kusurlarını da edinebilir. Daha sonra bunlar alışkanlık haline gelir. Çocukta başka birini sık sık taklit etme ve tekrarlama yoluyla bir tik gelişebilir.

Tikler,

- Gelip geçici tikler,
- Kronik motor ya da vokal tik bozuklukları,
- Tourette bozukluğu olarak sınıflandırılabilirler.

Tikler ne şekilde görünür

- Kol ve ayaklar sallamak,
- Yüz adalelerinin devamlı hareketi,
- Boyun kaslarında oluşan tikler,
- Göz kırpmalar,
- Boğaz temizlemeye zorlama,
- Kısa kısa öksürmeler,
- Yutkunma ve yutar gibi hareket etme,
- Omuz silmek,
- Parmak çatlatmak,
- Dizini ve ayaklarını sallamak,
- Sık sık gözlerini alışılmamış şekilde ayırmak,
- Geremediği halde sık sık burun çekme,
- Kulakları oynatmak, kaşları sık sık kaldırıp indirmek.

Çoğunlukla psikolojik nedenlerle ortaya çıkan tiklerde aile içi ve çevresel stres faktörleri etkilidir. Anne-babanın baskı ve zorlaması, sert tutumları, eleştirmeleri, kıyaslamaları, kardeş kıskançlığı, uzun zamandır devam eden korkular, bastırılmışlık, travmatik yaşantılar ve çocuğun kendi mizacından dolayı çabuk kaygılanıyor olması gibi faktörler tiklerde rol oynamaktadır.

Tik bozukluğu hem sosyal hem de akademik anlamda çocuğu zorlayabilir. Sosyal yönden kabul görmek için okulda tiklerini bastırmaya, engellemeye çalışan çocuk derslere yeterince odaklanamayabilir. Böylece sosyal olarak yaşadığı bu sıkıntı akademik hayatını da etkilemiş olur.

Tik bozukluğu tedavisinde hem çocuk hem de ebeveynler destek almalıdır. Anne-babanın konuyla ilgili bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Tik genellikle erkek çocuklarda ve erken yaşlarda başlar. Ruhsal nedenlerle ortaya çıkar. Ancak zaman zaman tikin ortaya çıktığı organın uzun süren fiziksel tahrişe uğramış olması da buna sebebiyet verebilir.

Tikler başlangıçta hareketlerin istemsiz olarak tekrardan ibaret olabilir. Örneğin, göz kırpmaya başlangıçta bir göz rahatsızlığıyla ya da yorgunluktan ortaya çıkmışken, ilk kez bu yolla ortaya çıkan bu tepkiler zamanla otomatik olarak yinelenir.

Tiklerin ortaya çıkmasındaki ruhsal nedenlerin başında erken yaşlarda başlayan ve sürüp giden korku, tedirginlik ve kaygı vardır. Çocuklarda görülen diğer davranış bozuklukları gibi tikler de çocuğun duygusal durumu, duyarlılığı, ana babasıyla ilişkileri ve çevresiyle bağlantılarıyla yakından ilişkilidir. Yaşadığı çevre kavgalı, tedirgin ve güvensiz olan çocuklarda birden olan aşırı korku, coşkunsuzluk, yorgunluk, öfke, acı gibi durumlar tik yaratabilir.

Kanner'a göre, tiklerde belirgin kişilik özellikleri,

- Belirgin şekilde huzursuzluk gösteren,
- Fazla duyarlı, alıngan, sıklıngan olan,
- Bencil,
- Çabuk heyecanlanan, kolayca kızan ve kırılan kişilerdir.

Düzeltilici önlemler;

Küçük tikler genellikle geçici tikler, özel bir ihtimam ve bakım gerektirmezler.

Ciddi ve ağır tikler devamlılık gösterirler. Çocuğun ailedeki, okuldaki ve yakınları ile olan çatışmaları ve bunların nedenlerinin bulunup ortadan kaldırılması uygun ve köklü tedbirlerdir.

Çocuğu taklit etmekten, dikkatini çekmekten, tenkit etmekten, akranları ile kıyaslamaktan sakınılmalıdır. Yeteneklerini iyice saptamadan, derslerde daha başarılı olmaya zorlamaktan çekinmek gerekir.

Hakaret, azarlama ve bu çocuklara dayak atılması tiklerin daha da artmasına ve buna eşlik eden bir seri duygusal bozuklukların ortaya çıkmasına sebep olabilir.

Ana-babanın çocuğun bu halinden utanması ve çocuğu utandırması olumlu bir önlem değildir.

Devamlı olarak ana-babanın çocuğu kendi arzularına ve kurallarına uydurmaya çalışması yanlış bir önlemdir. Tike neden olabilecek organik etkenler dikkatle incelenmelidir. Ruhsal sebeplerden kaynaklandığı düşünülüyorsa çocuklara oyun terapisi, psikoterapi uygulanmalıdır.

Anne baba çocuğa güven vermeli, "tik" in üzerinde durmalı, çocuk sürekli bu konuda uyarılmamalıdır. Çocuk, davranışları nedeniyle cezalandırılmamalı; küçük düşürülmemelidir.

ÇOCUKLAR ANNE-BABA ARASINDAKİ ÇATIŞMAYI NASIL ALGILAR?

Çocukları anlamaya yönelik yapılan araştırmalarda, onları aile ortamı içinde de değerlendirmenin önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Özellikle aile içi çatışmaların ve boşanmaların çocuklar üzerindeki etkileri araştırılırken aile ortamı çok daha fazla önem kazanmaktadır.

Ebeveynler arası çatışma sırasında çocuklar şu üç soruyu sorarlar:

- Ne oluyor?
- Niçin oluyor?
- Bununla ilgili ben ne yapabilirim?

Çocukların çatışmanın oluşma nedeni hakkındaki düşünceleri:

• Çocuk çatışmanın kaynağını kendisi anne-babası veya dış şartlar olarak algılayabilir. Çocuk eğer çatışma nedeni olarak kendisini görüyorsa daha fazla

sıkıntı yaşayacaktır. Eğer çatışmayı ebeveynlerinin birbirlerin sevmediği gibi devam edici bir durum olarak algılıyorsa yine çatışmadan fazla etkilenecektir. Çünkü bu durum çatışmanın sürekli devam edeceğini düşündürecektir. Çatışma nedenini anne ya da babanın o anda iyi bir duygu durumunda olmaması gibi geçici bir durum olarak algılıyorsa daha az etkilenecektir. Çocukların çatışmadan kimin sorumlu olduğu hakkındaki düşünceleri:

• Suçlama ile ilgili değerlendirmelerin bazı duygulara sebep olduğu ileri sürülmektedir. Çatışma için kendilerini suçlayan çocuklar aynı zamanda benlik saygılarını etkileyecek suçluluk ve mahcubiyet hissedebilirler. Eğer çatışma için ebeveyn suçlanırsa kızgınlık ortaya çıkabilir. Bir ebeveyne karşı kızgınlık hissetmek, çocuğun ona karşı duyduğu olumlu duygularla çelişir.

Bir kişinin bir başka kişi hakkında hem olumlu hem de olumsuz duygular hissedebileceğini henüz anlamayan çocukların, bu tür çatışmalı duyguları yaşama konusunda kafaları karışabilir veya suçluluk hissedebilirler.

Çocukların çatışmayla başa çıkabilmek için yeterli beceriye sahip olup olmadığı hakkındaki düşüncesi:

- Bir çocuk çatışmayla başa çıkabileceğine inanıyorsa, çatışmanın ılımlı veya mutlu çözülebileceği yönünde daha iyimser olacaktır. Eğer çocuklar çatışmayı durdurarak ya da duygusal tepkilerini düzenleyerek sıkıntıyı azaltmada başarılı olmuşsa, çatışmayla başa çıkabileceklerine daha fazla inanç geliştirebilirler. Araştırmalar daha fazla başa çıkma yolları yaratabilen çocukların sosyal olarak daha yeterli olduklarını göstermiştir. Sonuç olarak daha fazla tehdit algılayan ve daha yoğun olumsuz duygu yaşayan çocuklar, çatışmayla etkili başa çıkma yeteneklerini daha az hissedebilirler.

Çocukların anne-baba çatışması karşısında yaşadıkları duygular:

- Anne-baba arasındaki kızgınlık tepkilerine karşı çocukların en fazla sıkıntı ve üzüntü yaşadıkları bulunmuştur. Çocukların yaşadıkları duygular çatışmayı algılamalarını ve davranışsal tepkilerini çeşitli şekillerde etkileyebilir. Duygular çocuğun gelecekte yaşayacağı olayların nedeni hakkındaki düşüncelerini ve başa çıkma yollarını etkiler.

Çocukların anne-baba arasındaki çatışmayla başa çıkma biçimleri:

- Çocuklar çatışmayla başa çıkmada iki tür strateji kullanabilirler: Problem odaklı ve duygu odaklı stratejiler. Eğer her iki strateji de başarılı ise, çatışmanın neden olduğu olumsuz duygular azalır.

- Problem odaklı stratejiler çocukların ebeveynler arasındaki çatışmaya müdahale ederek durumu doğrudan değiştirme çabalarını içerir. Eğer bu müdahale davranışı anne baba çatışmasını azaltmada etkili olursa muhtemelen daha sonraki benzer durumlarda da bu davranışı tekrarlayacaktır.

Çocukların Bu Çatışmadan En Az Zararlı Çıkmaları İçin Anne-Babaların Nelere Dikkat Etmesi Gerekir?

- Anne-baba evlilik ilişkisinde bir sorun yaşıyorsa yapmaları gereken ilk iş bu konuyu halletme yollarını

aramaktır. Bu da aralarında sağlıklı iletişim kurma yöntemlerini öğrenmeyi ve kullanmayı gerektirir.

Ebeveynler kendi başlarına bu sorunu halledemezlerse evlilik terapisi konusunda bir uzmana danışmalıdırlar.

- Bir sorunu halledebilmek için tartışmanın doğal olduğunu kabul etmek gerekir. Özen gösterilmesi gereken nokta sık ve şiddetli çatışmalardan, özellikle de fiziksel şiddetten kaçınmak gereğidir.

- Çocukların çatışmadan kendilerini sorumlu tuttukları zaman daha olumsuz etkilendikleri hatırlanmalıdır. Dolayısıyla çatışma nedenleri konusunda çocukların bilgilendirilmesi en azından çatışmanın onlarla ilgili olmadığını açıklanması yararlı olacaktır.

- Ebeveynlerin birbirlerine karşı aşığılayıcı ve saldırgan konuşmaları çocuğa model oluşturur. Çocuk anne-babadan öğrendiği bu tür davranışları kendi yaşamında kullanmaya çalışacaktır.

- Dikkat edilmesi gereken bir konu da anne-babanın, çocuklarını yetiştirirken tutarlı olmaya devam etmeleridir.

- Çatışmaların çözüme kavuşturulması önemlidir. Bu durum çocukların kendi yaşamlarında karşılaştıkları güçlüklerin üstesinden gelmelerinde olumlu bir model oluşturabilir. Çatışmanın çözüme ulaştığı durumlarda çocuklar daha az olumsuz etkilenir.

- Dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, anne-babanın yaşadığı çatışmaya çocuğun müdahale etmesini önlemeleri gereğidir.

- Çatışma sırasında ve sonrasında çocuğun ebeveynlerden birinin tarafını tutması teşvik edilmemelidir.

- Anne-babanın duygusal olarak kendilerini iyi hissetmedikleri durumlarda çocuklarına bu duygularını saklamak yerine açıkça ifade etmeleri olumlu olacaktır.

- Çocuklar anne ve babaları tarafından daima seviyeceklerini, terk edilmeyeceklerini bilmek ihtiyacıdadırlar. Belki bir anne ya da babanın birden fazla çocuğu olabilir ama her çocuğun sadece bir anne ve babası vardır. Bu nedenle anne-baba bu konularda çocuğuna güven verebilmelidir.

Psikolojik Danışman | Kamuran Birlık

KAYNAK

Dr. Grace Ketterman, Ana Babaların
En Çok Sorduğu Soruların Cevapları,
HYB Yayıncılık

www.hurriyetaile.com

www.kadınlaricin.net

BIRAKIN KENDİSİ YAPSIN

Bir çocuk için bağımsızlığa doğru ilerlemek neden bu kadar önemlidir?

Çocuk için bağımsızlaşmak çok önemlidir. Bunu iki boyutlu düşünmek gerekir. Öncelikle çocuğun iyiliği için, diğeri ise anne babanın iyiliği için.

Küçüksün sen anlamazsın!

Dur sen yapamazsın!

Bırak ben hallederim!

Dur ben giydiririm!

Dökersin bırak ben götürürüm!

Bu cümlelere baktığımızda aslında hepsinde çocuğa "Sen başaramazsın!" mesajı vermiş olmuyor muyuz? Anne baba olarak yaptığımız en büyük hatalardan biri bağımlı çocuk yetiştirmek. Çocuğumuzun gelişimini engellediğimizi, onun yeteneklerini görmezden geldiğimizi fark etmiyoruz. Bu söylemlerle aslında çocuğumuzun adına pek çok şeyi yaparak onun hayatına dolaylı ya da direk müdahale edip onun adına bizler karar almış oluyoruz.

Eğer anne baba olarak çocuğumuzun bir sonraki gelişim basamağına geçmeye hazır olduğunu yakalayamazsak daha sonraki süreçte yapması gerekenleri yaptırmaya çalışmak daha zor bir hal alacaktır. İlkokul sürecinde anne babalardan sıkça duyduğumuz şikayetler: odasını toplamıyor, tek başına ödev yapmıyor, kitaplarını, defterlerini kaybediyor... gibi söylemleri sıkça duyarız. Belli gelişim dönemlerinde ve zamanında verilmeyen sorumluluklar çocukta ileriki dönemlerde düzeltilmesi zor problemler olarak yer alıyor. Bu sebeple çocukluk döneminde çocuğa verilen sorumluluklar oldukça önemlidir.

Peki ne yapmalı?

Çocuğumuz evde bize yardımcı olmak istiyor ve birtakım şeyleri bizimle birlikte yapmak istiyorsa ona engel olmamalıyız. Bu yüzden yardım etmeyi erken yaşlarda öğretmeli ve bu deneyimleri eğlenceli ve mutlu hale getirmeliyiz. Bu sayede çocuğumuza işbirliği alışkanlığı kazandırıp, sorumluluk alma duygusunu desteklemiş oluruz. Özellikle erken yaşlarda hatta ergenlik döneminde çocuğun bağımsızlık duygusunu geliştirmeli ve sorumluluk almasını sağlamalıyız.

Anne baba tarafından erken yaşlarda izlenen ilgi ve yetenekler desteklediği sürece bu kalıcı bir hal alacaktır. Bu davranışları sayesinde anne baba tarafından takdir edilen çocuk kendi bağımsızlığı ile gurur duymasını da öğrenecektir. Az eleştiri ve bol takdirle bu süreç çocuk için olumlu ve başarılı geçecektir.

Ev içerisinde verilen genel sorumluluklar dışında bireysel sorumluluklar da çocuğun özgüven gelişimini destekleyecektir. Ayakkabılarını ve kıyafetlerini kendisi giymesi buna örnektir. Fakat unutulmaması gereken nokta hangi yaş döneminde hangi sorumluluğun çocuğa verilmesi gerektiğidir. Hızlı akıp giden zaman içerisinde çocuğa fırsat verip sabırla beklemek yerine, onun yerine hızlı bir şekilde biz yapmak isteriz bazı şeyleri. Bunu yaparken çocuğumuzun gelişimi anlamında bir gerileme olacağını unutmamalıyız. Fırsatlar yaratmalı onu sabır ve ilgiyle takip etmeliyiz. Hata yapmasına imkan vermeliyiz ki yeniden tecrübe etsin ve doğruyu yapsın.

Bırakın kazağını , ayakkabılarını ters giysin ama kendisi çabalasın.

Seçim yapmasını isteyebiliriz çocuğumuzdan; Hangi kıyafeti giymek istiyor, hangi oyuncak istiyor, nereye gitmek istiyor?... Bu seçim fırsatları çocukta ileriki yaşlarda kararsızlığın önüne geçip doğru seçim yapmasını ve sorumluluğunu almasını öğretecektir.

Unutulmaması gereken bir şey var ki sorumluluk bilincinin gelişmesi küçük yaşlarda başlar. Her ne kadar aile ile çocuk arasında kişisel farklılıklar

söz konusu olsa da seçimlerin büyük çoğunluğu yine de çocuklara bırakılmalıdır. Kontrol etmeyi seven mükemmeliyetçi bir ebeveyn olabiliriz fakat bu tutumumuz çocuğumuzun kendisi için yeni şeyler deneyip sorumluluk almasının önüne geçmemelidir. Sorumluluk alması için atılan küçük adımlar ileriki yıllarda sorumluluk alması anlamında önemli sonuçlar doğuracaktır.

Peki hangi yaş grubunda ne tür sorumluluklar verilebilir?

12-18 ay arası bebekler: Çocuğun yeni yeni yürümeye başladığı dönemdir. Yürür, elinden tutulduğunda merdiven tırmanır, ayakta iken çömelebilir, ayağı ile topa vurabilir, yere doğru eğilir, kaşığı rahatlıkla tutabilir. Kendi kendine bardakla su içebilir, kaşıkla yemek yiyebilir. Giyimine yardım eder, müzik ile beraber tempo tutabilir, istemediği şeyleri belli eder, ayakkabı ve çorabını çıkarabilir. Çocuk bu

dönemde bunları biraz dökerek, kirleterek de olsa yapabilir. Ebeveynlerin bu konuda sabırlı olmaları gerekir. Önce kaşığı beraber tutarsınız, sonra yavaş yavaş çocuğa bırakırsınız. Belli bir zaman döker ancak gittikçe düzelir. Dökecek diye siz yedirmeye devam ederseniz, çocuk 3-4 yaşına gelir fakat desteksiz yemek yemeyi başaramaz.

18-24 ay arası bebekler: Kapağı açabilir, kendi başına merdivenden inip çıkabilir. Oyuncakları ile oynarken el becerilerini rahatlıkla kullanabilir (2-3 küpten kule yapabilir.) İstendiğinde ufak komutları yerine getirebilir. Oyuncaklarını diğer çocuklardan kıskanır, rahat su içer, yemek yer. Bu dönemde el göz koordinasyonu oldukça gelişir. Tuvalet eğitimi bu dönemde verilmelidir. 18 aylıkken tuvaletini söylemesi için teşvik edilir. 2 yaşından itibaren söylemeye başlar. 2,5 yaşında da normal olarak tuvalet eğitimi almış olması beklenir.

2-3 yaş çocuklar: Koşabilir, merdivenden rahatlıkla kendi başına inip çıkabilir. Oyuncakları ile oynarken el becerilerini rahatlıkla kullanabilir, düğmesini açabilir, üç tekerlekli bisikleti sürebilir. Ev işlerine yardım eder, çatal kullanır, tuvaletini haber verir. Yürürken engelleri adım atarak rahatlıkla geçer, rahatlıkla çömelip kalkabilir, geri geri yürüebilir.

3-4 yaş çocuklar: Kendini doyurabilir. Öne takla atabilir, yardımsız kaydırdan kayabilir, çömelip kalkma hareketini rahatlıkla yapabilir, oyuncakları ile oynarken el becerilerini rahatlıkla kullanabilir. Tek ayakla sıçrayabilir, kâğıttaki şekilleri boyar. 3-4 renk eşleştirebilir, aynı kartları eşleştirebilir, bazı harfleri eşleştirebilir, artı eksi yapabilir. Diğer çocuklar ile etkileşim ve iletişimi iyice artmıştır. Yetişkinlerin söylediklerinin çoğunluğunu anlar, oyunlardaki kurallara uymaya çalışır. Gece tuvalet kontrolünü sağlayabilir, el yüz yıkama, diş fırçalama işlerini yapar.

4-6 yaş arası çocuklar: Makasla kâğıtları kesebilir, bakarak 1'den 10'a kadar sayı yazabilir, öğretilirse adını yazabilir, üçgen ve kareyi kopyalar, kendi giyinir, kendi soyunur. Ayakkabısını bağlar, yüzünü yıkar, dişini fırçalar, iki tekerlekli bisiklete binebilir, el becerileri gözle görülür bir şekilde gelişir. Arkadaşları ile uyumu artar, kendine has özellikler belirir, etrafla etkileşimi iyice artar, masal anlatabilir.

ÇOCUĞUNUZ BAŞKALARINA SAYGI GÖSTERMEYİ NASIL ÖĞRENİR?

Çocuğunuzun saygıyı öğrenmesi için iki yol vardır. Birincisi anne babasının saygılı davranmanın ne olduğuna dair konuşmalarını anlamlandırmak, ötekisi ise yaptıklarını örnek almaktır. Çocukların görerek, duyarak, hissederek, yaşayarak öğrendiklerini hatırladığımızda vereceğimiz ögütlerden çok yaptığımız davranışların onların davranışlarını etkileyeceğini ve hatta belirleyeceğini tahmin etmemiz gerekir.

Saygı, herhangi bir ilişki içinde olunan bir kurum, birey ve benzerine, söz konusu varlık veya oluşumun ilgi ve duygularının farkında tutum sergilemek, buna göre uygun bir davranış tarzını, tutumu benimsemektir. Saygı, genellikle, ilişkide olunan, iletişim kurulan varlık veya oluşumun hak, değer, inanç ve her türlü özelliğini göz önünde tutmak, bunlara önyargısız yaklaşmayı içerir.

Çocuklarımızın bu tanımlama içerisindeki birçok kavramı yetişkinlerin bilişsel seviyelerinde algılaya-

mayacakları gerçektir. Hak nedir, değer ne demektir, önyargısız nasıl yaklaşılır... Bu kavramları çocuklarımızın bilişsel seviyesinde onlara açıklamamız ya da baştan söylediğimiz gibi onlara yaşatmamız ve bu şekilde öğrenmelerini sağlamamız gereklidir.

Sinemada bilet almak için o uzun kuyruğa girdiğinizi, sıra bekleyerek başkalarının haklarına saygı duyduğunuzu gören çocuğunuz da muhtemelen sizin gibi davranacaktır. Sizin gibi düşünmeyen ya da sizin gibi olmayan insanlara farklı davranmadığınızı, onların değerlerine anlayışlı ve hoşgörülü yaklaştığınızı deneyimleyen çocuğunuz tek bir değer olamayacağını, herkesin birbirinden farklı olabileceğini ve buna saygı göstermek gerektiğini yine sizin davranışlarınızdan anlayacaktır. Başkalarına önyargısız yaklaşmanın ne olduğunu sizin herkesi sonuna kadar dinleyip ona göre karar verdiğinizi, dış görünüşle ya da ilk izlenimle kimseyi suçlamadığınızı görerek öğrenecektir.

Aslında çocuğunuz her şeyde olduğu gibi öncelikle ona karşı davranışlarınızdan bir şeyler öğrenecek ve sizleri model alacaktır. Bu yüzden her şeyden önce çocuğunuza saygı duymanız, bunu ona göstermeniz, onun öğrenmesinde çok önemli bir basamak olacaktır. Bununla birlikte çocuğunuz anne-babanın da saygı gösterilmesi gereken kişiler olduklarını öğrenmelidir. Siz çocuğunuza saygıyla yaklaştığınızda onun da size karşı benzer davranışı göstermesini desteklemiş olursunuz. Tabii ki çocukların birçok şeyi anlamlandırabilmeleri için desteğe ihtiyaçları vardır. **Özellikle okul öncesi çocuklar benmerkezci dönemi çok yoğun yaşadıklarından kendilerine gösterilen saygının karşılığının olması gerektiğini fark edemezler. Her şey onlar için vardır, herkes onların rahatı için çalışmalıdır.** Bu bakış açısına sahip çocuklarınızın annenin, babanın ya da kendilerinden başka herhangi birilerinin de ihtiyaçları olduğunu ve saygı gösterilmesi gerektiğini sizlerin destekleri olmadan bilebilmeleri mümkün değildir.

Dolayısıyla işleyişin şu şekilde olması mantıklıdır: siz çevrenize ve çocuğunuza saygıyla yaklaşacaksınız. Çocuğunuz da sizin bu davranışlarınızı model alacak. Başkalarına saygı duyması gerektiğini öğrenecek. Bunlar olurken anne-babanın da ihtiyaçları olduğunu çocuğunuza her fırsatta vurguladığınızda, anne-babanın sınır koyması gereken yapısını ona hatırlattığınızda ve yaşadığınızda, özellikle bu konuda tutarlı

olduğunuzda hak ettiğiniz saygıyı çocuğunuzdan mutlaka alacaksınız.

Yine belirtmeliyiz ki küçük bir çocuk nasıl davranması gerektiğini kendiliğinden bilemez. Önünde iyi örnekler olması, öğretilmesi ve anımsatılması gerekir. Çünkü o benmerkezcidir. Kendi istekleri ağır bastığı zaman başkalarının duygularını kolayca unutacaktır. Anne bana tekrar tekrar başkalarına iyi davranmasını söyledikten sonra onun yine de bencilce davrandığını görünce hayal kırıklığına uğrayabilir. Unutulmamalıdır ki saygı duymak yavaş gelişen bir süreçtir. Bunun yanında küçük çocukların öncelikle kendilerini düşünmeleri de doğaldır.

Çocuğunuz saygısız davranışlarıyla sizi haddinden fazla üzüyorsa, beklentilerinizi yeniden gözden geçirmeniz yararlı olabilir. Ondan yapabileceğinden çok daha fazlasını istiyor olmanız muhtemeldir. Çocuğunuz ne kadar küçükse, kendisini başkalarının yerine koyması o kadar zordur.

Saygılı davranışa örnek olabilmek için davranışlarınıza özen göstermeye çocuğunuza olan davranışınıza dikkat etmeye başlayın. "Seni kucağıma alayım ki daha iyi gör." "Şu adama bize yardımcı olduğu için teşekkür edelim." gibi ifadeler yararlı olacaktır. Çocuklar da yetişkinler gibi saygı gördükleri zaman değerli oldukları hissine kapılırlar. Düşüncelerinin, isteklerinin önemli olduğuna inanırlar.

ÇOCUK GELİŞİMİNDE OYUNUN ÖNEMİ VE OYUNCAK SEÇİMİ

Çocuğun gelişim sürecinde, sosyalleşmesinde, kişilik gelişiminde oyuncaklar çok önemlidir. Oyun, çocukların gelişimi için en önemli araçlardan biridir. Çocuğun eğlenirken öğrenmesini sağlayan bir araçtır. Oyun çocuğun hareketlerine düzen getirir. Hayal gücünü, yaratıcılığını geliştirir. İlle de oyuncakçıdan alınmış olan oyuncaklar olması gerekemeyebilir. Zaman zaman mutfaktan anneden habersiz alınan kaşık, keçpe ya da su, kum gibi doğal yolla edinilen oyun malzemeleri de çocuk için oyuncak kapsamına girmektedir.

Oyuncak denildiğinde ise elbette akla gelen ilk şey oyunlardır. Oyun; çocuğa öğretemeyeceğimiz konuları, kendi deneyimleriyle öğrenmesi için en uygun araçtır. Çocuklar için oyun oynamak çok önemlidir. Bu nedenle çocuğunuzla oynadığınız oyunlar ve onun için aldığınız oyuncaklar onun gelişimi için büyük önem taşımaktadır. Özellikle de oynanan oyunlara ebeveyn eşlik ederse çocuk için daha anlamlı hale gelecektir birlikte geçirilen süre. Çocuk için oyunun başlangıcına bakacak olursak, daha ilk aylarda etrafında olup bitenleri keşfetmeye başladığı andan itibaren çingiraklarla birlikte keyifli süreç başlamaktadır. Çocuğun büyüüp gelişmesinde beslenme ne kadar önemli ise oyun ve oyuncaklar da bir okadar önem taşımaktadır.

Oyun ve oyuncaklar çocuğun fiziksel gelişiminde olduğu kadar aynı zamanda bilişsel gelişiminde de oldukça önemlidir. Oyun, yetişkin yaşamı için bir stajdır adeta. Kişi birçok becerisini çocukluğunda oynadığı oyunlar içinde geliştirir. Oynanan oyunlar sayesinde topluma bütünüleşir. Oynanan oyun sırasında değerli olup olmadığını hisseder çünkü oynanan oyun çocuğun kendisinin var olduğunu çevresine hissettirebilmesi için bir fırsattır adeta. Oynanan oyunla birlikte çocuk duygu ve düşüncelerini dışa vurmayı öğrenir. Bu sayede düşüncelerini ortaya koyarken aynı zamanda risk almayı da öğrenmiş olur. Hata yapmayı ve yaptığı hataları kabul edip bunu tecrübe etmeyi öğrenir. Kişilik gelişimi için çok önemli bir materyaldir aslında oyunlar ve oyuncaklar. Bu sayede problem çözme becerileri gelişir.

Çocuğunuza oyuncak seçerken dikkat etmeniz gereken bazı önemli unsurlar vardır:

Oyuncak seçiminde çocuklarımızın isteği ve ilgisi önemlidir.

Anne-baba olarak yaptığımız hatalardan ilki çocuğumuzun beğendiği oyuncaklardan ziyade kendi istediğimiz oyuncakları onlar için almaktır. Birçoğumuz oyuncak almak için mağazaya girdiğimizde kendimizi kaybederiz. Adeta çocukluğumuzu yaşarız o anlarda. Fakat unutmamız gereken esas şey, çocuğumuz hangi oyuncaklara ilgi gösteriyor ise o oyuncakları almaktır.

Çocuğumuzun gelişim sürecine uygun olan oyuncakları tercih etmeliyiz

Oyuncak alırken çocuğumuzun gelişim dönemine uygun olan oyuncakları almalıyız. Gelişiminin üstünde bir oyuncak aldığımızda çocuk yetersizlik duygusuyla baş başa kalacak ve o oyuncakla oynamayı tercih etmeyecek ve bu durum onun çabuk sıkılıp başka bir arayışa geçmesine sebep olacaktır. Bu yüzden çocuğumuzun fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimine dikkat etmeli, bu süreçleri destekleyici dönemine uygun olan oyuncakları tercih etmeliyiz. Aynı zamanda yeni becerilerini geliştirebileceği oyuncakları sunmalıyız onlara.

Güvenlikli oyuncakları tercih etmeliyiz.

Mağazalarda oyuncaklara bakarken kutuların üzerinde +3 yaş gibi sınırlamalar görürüz. Bunlar çocuğumuzun güvenliği açısından oldukça önemlidir uyarılardır.

Çocuklar özellikle 0-2 yaş dönemi içerisinde her şeyi ağızlarına götürdükleri için küçük parçaları olan oyuncaklar bu süreçte çok tehlikelidir.

Çocuğumuzun cinsiyetine uygun oyuncakları tercih etmeliyiz.

Oyuncak seçimi sırasında çocuğunuzun cinsiyetine uygun oyuncak tercihi, onun oyuncakla oynama isteğini arttıracaktır. Kız çocuklarına alınan bebekler ya da erkek çocuğuna alınan arabalar buna örnektir.

Çocuğumuza alacağımız oyuncakların eğit-sel içerikli olmasına dikkat etmeliyiz,

Çocuğumuzun gelişimini desteklemesi ve yeni şeyler öğrenirken yaratıcılığını desteklemesi anlamında alacağımız eğitsel oyuncaklar, bu süreçte olumlu etken olacaktır. Fakat aynı zamanda sırf çocuğumuz eğlenip keyifli zaman geçirmesi için alınan oyuncaklar da çocuğumuzun kaliteli zaman geçirmesi anlamında oldukça önemlidir.

Çocuğumuza alacağımız oyuncakların fonk-siyonel olmasına dikkat etmeliyiz.

Legolar bunun için çok idealdir çünkü çocuk bu sayede kendini sınırlandırılmış hissetmez, oynarken özgürdür. Bu sayede hayal dünyası ve yatacılığı desteklenmiş olur.

6 yaş sonrası (okul çağı): Çocuk artık okula başlamıştır. Oyun ve oyuncak anlayışında önemli değişiklik olmaya başlamıştır. Bu dönemde futbol, basketbol, bisiklet... gibi oyunlar ve bunlar oynanırken kullanılacak materyaller önem kazanır. Televizyon, bilgisayar, playstation.. daha çok gündemindedir.

Hangi yaş döneminde ne tür oyuncaklar alınmalı?

0-12 aylık: Bu dönem renkli, hareketli çocuğun bütün duyularını kullanabileceği oyuncaklar çocuk için çok eğlencelidir. Parmak kuklaları, tekrar eden sözlerden oluşan ritmik müzik kutuları, bol resimli hikâye kitapları çocuk için uygundur. Emekleme ve yürümesini desteklemek için çekme ve itme ile ilgili alınabilecek oyuncaklar alınabilir. Çıngıraklı oyuncaklar ince motor kaslarının gelişimi için destekleyicidir. Ya da iç içe geçen oyuncaklar da alınabilir.

1-3 yaş: Çocuğun fiziksel anlamda hareketlendiği ve ayaklandığı dönemdir. Bu yüzden bu süreçte top ile oynamak onun için eğlenceli olacaktır. Yaşına uygun yapbozlar bu dönem için uygundur. Müzik aletleri yine bu dönemde çocuğun ritim duygusunun gelişmesi için önemlidir.

3-4 yaş: Bu dönemde çocukların motor gelişimleri artmaktadır. Hareket etmek, zıplamak oldukça eğlen-

celidir. Bu dönemde üç tekerlekli bisikletler, sallanan atlar, yük arabaları, büyük küpler ve bloklar alınmalıdır.

4-6 yaş: Çocuklar artık özellikle açık havada oynamaktan ve masa başı oyunların hoşlanırlar. Bu dönemde boyama, yapıştırma, kâğıtlardan şekiller yapma, parçaları birleştirme gibi oyunları destekleyen faaliyetler yapılmalıdır. Suluboya, pastel boya, karton, mukavva, ip gibi oyuncaklar tercih edilmez. Bloklar ve legolar ile oynamak çocukların ilgisini çeker. Bunun yanında bu yaş dönemindeki çocuklar hamur ile oynamaktan ve boya kalemlerini kullanarak resimler çizmekten de keyif alırlar. Aynı zamanda fazla çizgi film seyrettiklerinden ünlü karakterler çok önemlidir. Onlara çizgi film karakterlerine ait oyuncakları alırken, bu bebeklerin rollerinin ne olduğuna dikkat ederek almak oldukça önemlidir. Çocuğun kişiliğinin olduğu bu dönemde bu karakterlerden etkilendiği bilinmektedir.

AREL ANAOKULU

Eğitim-Öğretim

Anaokulumuzda Uluslararası Bakalorya Organizasyonu'nun 3-12 yaş grubunu kapsayan "Sorgulayıcı Öğrenme" ilkesine dayalı ve "Öğrenci Merkezi" PYP (Primary Years Program - İlk Yıllar Programı) uygulanmaktadır.

Bu programla öğrencilerimiz uluslararası bir eğitim anlayışı ile:

- Sorgulayan,
- Eleştirel düşünen,
- İletişim kurabilen,
- Risk alan,
- Bilgili,
- Prensipten sahibi,
- Duyarlı,
- Açık fikirli,
- Dengeli,
- Analiz eden, bireyler olarak yetişirler.

Aktivitemiz

- Bilgisayar
- Müzik - Görsel Sanatlar
- Bale - Halk Oyunları
- Satranç - Drama
- Jimnastik - Yüzme

Sosyal Etkinlikler

- Yaratıcı Sanat
- Fen ve Doğa Çalışmaları
- Çevre İnceleme Gezileri
- Portfolyo Sunumları
- Kulüp Çalışmaları

Yabancı Dil Eğitimi

Anaokulumuzda 4-5 ve 6 yaş grubunda, Türk ve yabancı öğretmenler eşliğinde yoğun İngilizce eğitimi verilmektedir.

AREL Anaokulu'nda 4-5-6 yaş tam gün, 4 yaş yarım gün grupları ve 22-36 ay oyun grupları bulunmaktadır.

www.arel.k12.tr

Merkez Mahallesi, Selahattin Pınar Sokak, No:3, 34197 Yenibosna - Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 550 49 30 (pbx) - 630 35 05 (4 hat) **Faks:** (0212) 550 77 82 **E-posta:** arel@arel.k12.tr